

Sygn. akt VU 108/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Mastalerz

Protokolant st. sekr. sądowy Ilona Królikiewicz

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku **W. Z.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..**

o emeryturę

na skutek odwołania W. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

z dnia 4 stycznia 2013r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje W. Z. prawo do emerytury od dnia (...)

Sygn. akt V U 108/13

UZASADNIENIE

W. Z. wystąpił w dniu 11 grudnia 2012 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. z wnioskiem o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury przewidzianej dla pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze lub w szczególnych warunkach.

Decyzją z dnia 4 stycznia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. odmówił wnioskodawcy W. Z. prawa do emerytury, podnosząc w uzasadnieniu, iż wnioskodawca nie udowodnił wymaganych przepisami 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawcy nie zaliczono do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia na stanowisku walcownik i wyłaczarkowy, ponieważ wnioskodawca nie przedłożył świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Od decyzji powyższej wnioskodawca odwołał się w dniu 15 stycznia 2013 roku. Wniósł o przyznanie żadanego prawa z uwagi na to, że pracował w Zakładach (...) B. od 16 stycznia 1973 roku do 18 marca 1989 roku na stanowisku operator urządzeń powlekających walcownik, a ostatnio na stanowisku wyłaczarkowy.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił, co następuje:

W. Z., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 11 grudnia 2012 roku wniosek o przyznanie emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-3 w aktach ZUS)

W. Z. legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. okresem ubezpieczenia w łącznym rozmiarze 25 lat, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i nie pracuje.

(dowód: decyzja z dnia 4.01.2013 r. k. 18 akt ZUS)

Do stażu pracy w warunkach szczególnych Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M., nie uwzględnił żadnego okresu zatrudnienia wnioskodawcy, w tym okresu zatrudnienia od 16 stycznia 1973 roku do 18 marca 1989 roku w Zakładach (...) B. na stanowisku walcownik i wylączarkowy.

(dowód: decyzja z dnia 4.01.2013 r. k. 18 akt ZUS)

W okresie od 16 stycznia 1973 roku do 18 marca 1989 roku W. Z. pracował na podstawie umowy o pracę w Zakładach (...) w W. jako robotnik transportowy, operator urządzeń powlekających, walcownik i wylączarkowy.

(dowód: świadectwo pracy k. 29 w aktach osobowych koperta, świadectwo pracy k. 5 akt kapitałowych, angaż k. 7 w aktach osobowych, angaż na stanowisko operator urządzeń powlekających k. 8-11, 13-17 w aktach osobowych, angaż na stanowisko walcownik k. 18 w aktach osobowych, angaż na stanowisko wylączarkowy k. 19-24 w aktach osobowych)

Zakład (...) zajmował się produkcją tworzyw sztucznych w tym przede wszystkim ceraty oraz kubków plastikowych (foliowych) i innych przedmiotów jednorazowego użytku z folii. Produkcja ceraty polegała na tym, że tworzywo naturalne powlekane było tworzywem sztucznym a następnie farbą i lakierem.

Na początku zatrudnienia tj. od 16 stycznia 1973 roku do 30 września 1973 roku wnioskodawca pracował jako robotnik transportowy, przyuczając się do pracy przy urządzeniach powlekarskich.

Następnie od 1 października 1973 roku wnioskodawca jako operator urządzeń powlekarskich zatrudniony był w oddziale Cerat-Powlekarki. Do jego stałych obowiązków należało obsługiwanie maszyny, która służyła do powlekania tworzyw naturalnych tworzywem sztucznym. W maszynie tej najpierw mieszane były środki chemiczne i podgrzewane, aby się stopiły i następnie przy ich użyciu można było powlekać tworzywo naturalne, tak aby powstała cerata.

Od 4 sierpnia 1983 roku wnioskodawcy zostały powierzone obowiązki walcownika. Pracę na tym stanowisku W. Z. wykonywał obsługując walcownik, czyli maszynę służącą do produkcji folii sztucznej.

Od 19 lutego 1987 roku wnioskodawca pracował jako wylączarkowy wylączając z wytworzonej wcześniej sztucznej folii pod temperaturą gotowe formy tj. kubki i inne przedmioty jednorazowego użytku.

Wnioskodawca pracując w Zakładach (...) w W. pracował przy wysokich temperaturach oraz przy środkach chemicznych w pełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: angaż k. 7 w aktach osobowych, angaż na stanowisko operator urządzeń powlekających k. 8-11, 13-17 w aktach osobowych, angaż na stanowisko walcownik k. 18 w aktach osobowych, angaż na stanowisko wylączarkowy k. 19-24 w aktach osobowych, zeznania świadka H. K. (1) nagranie od minuty 1.30 do minuty 12.15 koperta k. 24, zeznania wnioskodawcy nagranie od minuty 13.12 do minuty 19.58 koperta k. 24)

W Zakładach (...) w W. na stanowisku operator urządzeń rozdrabniających i sortujących w okresie od 1974 roku do 1979 roku H. K. (1). H. K. (1) otrzymał świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych.

(dowód: zeznania świadka H. K. (1) nagranie od minuty 1.30 do minuty 12.15 koperta k. 24)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

zważył co następuje :

Odwolanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem.

Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, w dniu (...)ukończył 60 lat i nie był członkiem OFE.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie

wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność nie dysponowania przez skarżącego świadectwem pracy w szczególnych warunkach, nie przesądza jeszcze, że wnioskodawca takiej pracy nie wykonywał.

Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie zatrudnienia w Zakładach (...) w W. od 16 stycznia 1973 roku do 18 marca 1989 roku Sąd oparł się na zeznaniach świadka H. K. (1) oraz zeznaniach wnioskodawcy.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w Zakładach (...) w W. był bowiem niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ubezpieczeniowych i osobowych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę, tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak dlatego, że z dokumentów w postaci świadectwa pracy oraz umowy o pracę potwierdzających zatrudnienie wnioskodawcy w spornym okresie wynika jedynie, że był on zatrudniony na stanowiskach: robotnik transportowy, operator urządzeń powlekarских, walcownik i wytłaczarkowy a nie zostało mu wydane świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Charakter pracy wnioskodawcy w spornym okresie wynika ze spójnych w swej treści zeznań świadka H. K. (2) i wnioskodawcy. Przesłuchany świadek pracował w spornym okresie razem z wnioskodawcą, a zatem dysponuje bezpośrednią i wiarygodną wiedzą na temat wykonywanych przez niego obowiązków pracowniczych, a także warunków, w jakich praca była świadczona. Jak wskazał świadek, z uwagi na charakter pracy w zakładzie współpracownicy niejednokrotnie zastępowali się podczas nieobecności. H. K. (1) był operatorem urządzeń rozdrabniających i sortujących i otrzymał świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych. Niejednokrotnie zastępował wnioskodawcę podczas pracy w czasie jego nieobecności, miał zatem wiedzę na temat rodzaju wykonywanej przez niego pracy. Zeznania świadka oraz wnioskodawcy są logiczne i wzajemnie ze sobą korespondują, dlatego zostały w całości przez Sąd podzielone. Wynika z nich, iż W. Z. w okresie od 1 października 1973 roku do 3 sierpnia 1983 roku pracował jako operator urządzeń powlekarских tj. bezpośrednio przy produkcji tworzyw sztucznych – ceraty, od 4 sierpnia 1983 roku do 18 lutego 1987 roku jako walcownik obsługując maszynę do produkcji folii sztucznej i od 19 lutego 1987 roku do 18 marca 1989 roku jako wytłaczarkowy – wytłaczając z wytworzonej na wcześniejszym etapie produkcji folii pod temperatura gotowe formy w postaci np. plastikowych kubków.

Organ rentowy nie przedstawił w toku postępowania jakiegokolwiek dowodu podważającego wiarygodność dowodów zgłoszonych przez skarżącego .

W świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego nie budzi zatem żadnych wątpliwości, że wnioskodawca faktycznie wykonywał w okresie od 1 października 1973 do 18 marca 1989 roku w Zakładach (...) w W. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace wymienione w Wykazie A, Dziale IV pkt 17 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, tj. prace w chemii – produkcja i przetwórstwo żywic i tworzyw sztucznych

oraz produkcja surowców , półproduktów i środków pomocniczych stosowanych do ich produkcji i przetwórstwa, produkcja wosków i woskowi.

Wnioskodawca wykazał zatem, że zarówno ze względu na rodzaj wykonywanej pracy jak i warunki, w których praca była wykonywana, wykonywał prace w szczególnych warunkach przez łączny czas przekraczający 15 lat (okres od 1 października 1973 roku do 18 marca 1989 roku).

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest ukończył 60 lat, a jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł 25 lat, należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Z uwagi na to, że skarżący spełnił ostatni warunek, od którego ustawodawca uzależnia prawo do emerytury z dniem osiągnięcia wieku emerytalnego, co nastąpiło z dniem (...)z tym dniem nabył on prawo do emerytury.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.